

Interviu CSALB cu Ionuț-Dragoș Crîngus, Președintele Judecătorei Pitești

1. Ce v-a determinat să luați decizia popularizării în instanțele din județul Argeș a concilierii, procedură care se derulează amiabil, în afara instanțelor clasice?

Consider că face parte din rolul nostru de judecători să promovăm mijloacele alternative de soluționare a litigiilor, mai ales în contextul actual în care instanțele de judecată sunt din ce în ce mai încărcate, gradul mediu de complexitate al cauzelor crește în fiecare an, iar politica de resurse umane nu este foarte stabilă și echilibrată, ceea ce face ca majoritatea judecătorilor să lucreze mult mai mult de 8 ore pe zi, inclusiv în zilele libere. Una

dintre soluțiile care depind strict de noi pentru a reduce încărcătura este cea de promovare activă a mijloacelor alternative de soluționare a litigiilor.

2. Care considerați că sunt diferențele importante între soluționarea unui litigiu prin intermediul instanței și prin intermediul CSALB?

Avantajele concilierii sunt interacțiunea directă între persoanele interesate și marja mai mare de negociere decât cea permisă de limitele unui proces, în care hotărârea judecătorească are un cadru mai rigid, limitat de normele legale, convenționale sau internaționale și de practica instanțelor naționale sau a celor supranaționale. De cele mai multe ori, cadrul procesului conduce la pronunțarea unor hotărâri care, deși legale și temeinice, nu mulțumesc părțile, uneori chiar nicio parte în litigiu. Dreptatea este făcută cu respectarea legii, a regulilor de desfășurare a procesului și a probatorului pe care părțile au fost capabile să-l prezinte, dar ea nu este resimțită și la nivel personal. De aceea, un cadru mai puțin formal, în care părțile pot negocia direct, își pot prezenta direct așteptările, propunerile, solicitările, poate conduce la o dreptate resimțită cu adevărat și poate stopa o stare conflictuală, litigioasă.

3. Care este momentul optim în care ar trebui să fie făcută recomandarea soluționării prin intermediul CSALB, de către judecători?

Momentul optim pentru ca judecătorul să facă recomandarea soluționării litigiului prin intermediul CSALB este, în opinia mea, primul termen de judecată în fața instanțelor de fond. Odată intrate în cadrul formal și solemn al primei ședințe de judecată, părțile își temperează latura subiectivă și urmăresc să înțeleagă regulile după care își vor exercita drepturile pentru atingerea rezultatului pe care îl urmăresc. Acest moment poate reprezenta un nou început al relației părților contractante. De asemenea, important este ca recomandarea să fie făcută în fața instanțelor de fond deoarece gradul de încărcare emoțională a părților nu este încă alterat de o primă hotărâre judecătorească, iar pentru instanțe impactul asupra încărcăturii este la cea mai mare cotă – înțelegerea părților înseamnă atât o soluționare rapidă a dosarului de fond, printr-o hotărâre de expedient, dar și degrevarea instanțelor superioare de căile de atac (apel și/sau recurs).

4. Care este ponderea litigiilor financiar-bancare (care vizează consumatorii persoane fizice), din totalul litigiilor pe care le aveți într-un an? (dacă există astfel de informații)

În această formă nu există o situație statistică, însă potrivit datelor din STATIS, aplicația de statistică la nivelul instanțelor, în anul 2022 pe rolul Judecătorei Pitești au fost înregistrate 1909 dosare în materia „Litigii cu profesioniștii”, cea mai mare parte dintre acestea fiind de fapt consumator vs. profesionist ori invers. La aceste dosare se adaugă altele înregistrate în alte materii ori cu alte obiecte, dar care în concret privesc aceleași categorii de raporturi (de ex. contestații la executare, acțiuni pe Legea dării în plată, clauze abuzive, acțiuni în constatare, pretenții, nulitate act juridic etc.). Cert este că numărul litigiilor la care faceți referire este suficient de ridicat cât să conteze, iar mai mult decât numărul exact contează complexitatea acestora și caracterul uneori extrem de nișat al problemelor de drept sau de fapt ce trebuie soluționate de judecător.

5. Care este nivelul de complexitate al dosarelor financiar-bancare în comparație cu celelalte categorii/alte spețe?

Pentru un judecător, aceste cauze prezintă o complexitate peste medie, uneori chiar foarte ridicată, ceea ce implică eforturi considerabile pentru studiul lor, cercetarea judecătorească (de multe ori sunt necesare expertize complexe, multidisciplinare), deliberare, pronunțare și, în final, motivarea hotărârii. Nu este de neglijat nici faptul că instanțele de fond, în cazul nostru Judecătoria Pitești, au specificul unui colectiv de judecători tineri, de multe ori fără experiență (de la Judecătoria începem cu toții) și fără o specializare efectivă a categoriilor de litigii pe care le soluționează. Există Judecătoria la care se intră în complet mixt, fiind necesar să judeci atât penal, cât și civil, iar aici de la plângeri contravenționale și înlocuiri de amendă cu muncă în folosul comunității până la clauze abuzive, insolvența persoanei fizice, fond funciar, revendicări imobiliare și partaje judiciare.

6. Credeți că ar fi utilă și existența/înființarea unor entități SAL dedicate și altor sfere de business (transporturi, energie electrică, petrol-gaze, telecomunicații etc)?

În mod categoric, da. Ar fi utilă înființarea unor entități SAL dedicate și altor sfere de business (transporturi, energie electrică, petrol-gaze, telecomunicații etc.), întrucât acest lucru ar însemna în primul rând sprijinul și implicarea unor specialiști, a unor persoane cu experiență în domeniu, iar rezultatele unei negocieri într-un astfel de mediu nu pot fi decât unele pozitive pentru toate părțile. Evoluția, dezvoltarea, asimilarea unor informații și mecanisme noi ar trebui să reprezinte un scop pentru fiecare dintre noi, iar în astfel de domenii toate acestea se traduc prin creșterea gradului de profesionalism și specializare, lucruri care nu se pot face fără specialiști.

7. În ultimii 2 ani CSALB a soluționat amiabil peste 200 de dosare venite din instanță. Ce ar trebui să facă CSALB pentru a convinge și alte instanțe să adopte o strategie similară cu a dumneavoastră?

Având în vedere domeniul de activitate, consider că potențialul CSALB este unul uriaș, iar acele 200 de dosare venite din instanță pot deveni foarte ușor 2.000, să spunem. Apreciez că ar trebui continuate activitățile de popularizare a CSALB în rândul instanțelor, în special a celor de fond, prin invitații directe adresate președinților de instanță și prin discuții constructive purtate direct cu judecătorii, nu doar cu cei cu funcții de conducere. Trebuie înțeles specificul activității noastre și al statutului profesiei, în special independența judecătorilor, care se manifestă nu doar prin lipsa oricărei intruziuni în activitatea de judecată și de soluționare a cauzelor, dar și printr-o atitudine specială, în sine. Colegii sunt deschiși către astfel de discuții, organizate într-un cadru formal, care să excludă orice fel de potențiale suspiciuni, care să le respecte de fapt statutul și să nu le creeze riscuri în activitatea de zi cu zi. Sarcina dumneavoastră este să insistați până când veți găsi canalul potrivit de comunicare și să transmiteți informațiile concrete

care să poată fi cuantificate în mod obiectiv în activitatea judecătorului (de ex., ce fel de litigii putem avea în vedere pentru a recomanda procedura concilierii, cât durează procedura pentru a putea stabili termenul de judecată în mod pragmatic, ce fel de beneficii pot avea părțile în plus față de ce ar putea obține în fața instanței, prin ce se finalizează procedura și ce înseamnă acest lucru pentru hotărârea judecătorească pe care o vom pronunța).

8. Cum vedeti aportul CSALB la degrevarea instanțelor?

Aportul CSALB la degrevarea instanțelor poate fi unul semnificativ, iar pentru a concretiza putem discuta astfel: un dosar de clauze abuzive în care să fie invocate cel puțin 3-4 clauze, din care una să fie legată de dobândă poate însemna pentru un judecător un număr de aproximativ 15 ore, adunate de la înregistrare până la motivare, deci aproape 2 zile normale de lucru – procedura scrisă aprox. 1 oră, studiu pentru primul termen aprox. 2 ore, studiu pentru fiecare termen câte 30 minute minimum, cel puțin 6 termene, pregătire expertiză 1 oră, studiat raport de expertiză și obiecțiuni 2 ore, deliberare și întocmire minută aprox. 2 ore, motivat aprox. 4 ore. Evident, toate aceste momente sunt diferite de la dosar la dosar. Acesta ar fi impactul unui dosar pe care părțile l-ar putea soluționa prin intermediul CSALB. Dacă nu avem doar un astfel de dosar, ci avem 2-3 sau și mai multe la nivelul unui an calendaristic, putem cu toții înțelege care ar fi impactul pentru judecători. Timpul câștigat astfel nu înseamnă vacanțe sau concedii, ci înseamnă mai mult timp alocat celorlalte dosare și, poate, un program de lucru mai rezonabil și apropiat de cel al celorlalți oameni.